

Budget og Planlægning
Borgmesterens Afdeling
Rådhuset

07-05-2021
Side 1 af 7

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Følgeskrivelse vedr. budget 2022-2025

Hermed fremsendes budgetredegørelse og takstoversigtsskemaer vedrørende følgende sektorer:

- 2.01 Teknik og Miljø, skattefinansieret (t)
- 2.13 Kollektiv Trafik
- 2.15 Støttet byggeri (ikke-decentraliseret)
- 2.43 Miljøvagten (ikke-decentraliseret)
- 2.51 Ejendomme
- 2.61 Brandvæsen (finansieringsbidrag)

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 89 40 21 00

Direkte e-mail:
Teknikogmiljoe@aarhus.dk
www.aarhus.dk

(t) angiver, at der også medfølger takstoversigtsskema for sektoren.

Teknik og Miljø ønsker at knytte en række bemærkninger til budgettet.

Kollektiv trafik

Budgetforliget for 2021 konkluderer, at der er behov for yderligere finansiering for at sikre en langsigtet økonomisk balance og fastholde et tilfredsstillende serviceniveau, samt at dette bør afklares i budgetforhandlingerne vedrørende 2022.

Flere forhold har det seneste år medvirket til en yderligere forværring af den kollektive trafiks langsigtede økonomi. Det drejer sig bl.a. om en ny indtægtsfordelingsmodel for Midttrafik som mindsker Aarhus Kommunes indtægter med 18,1 mio. kr. årligt fra 2023. Herudover forventer Midttrafik færre indtægter fra omstigning mellem tog og bus, færre uddannelseskort m.v., svarende til 5,3 mio. kr./år.

Den kollektive trafik har i 2020-2021 været meget påvirket af coronasituationen og de restriktioner, der er pålagt området. Staten yder fuld kompensation til trafikselskaberne vedr. tabte indtægter i 2020, og formentlig også 2021. Herefter er situationen uafklaret, men det må forventes, at borgernes efterspørgsel efter kollektiv trafik vil være påvirket negativt i en længere årrække.

Teknik og Miljø har sammen med Borgmesterens Afdeling vurderet en række "håndtag", som kan bringes i anvendelse for at imødegå de økonomiske

udfordringer. En række af håndtagene har karakter af justerede budgetforudsætninger. Det gælder bl.a. indarbejdelsen af en årlig tilbageførsel fra Midttrafik/AarBus på 25 mio. kr., flere indtægter fra Letbanen m.v. Andre mulige håndtag består i at gennemføre busfremkommelighedsprojekter, som kan øge fremkommeligheden og dermed mindske udgifterne for busserne, samt afkorting af visse buslinjer, således at passagererne skifter til Letbanen.

Det er Teknik og Miljø's generelle vurdering, at man bør anvende forsigtige og realistiske budgetforudsætninger.

Det er endvidere Teknik og Miljø's konkrete vurdering, at busfremkommelighedsprojekter nok kan bidrage til at fremkommelighedsproblemerne ikke vokser sig endnu større, men ikke vil give store, økonomiske besparelser for den kollektive trafik. Dette vil kræve en omkalfatring af trafikafviklingen på de store indfaldsveje, ringvej/ringgade, allégaderne og visse andre strækninger i Midtbyen, til potentiel betydelig ulempe for andre trafikformer.

I forhold til afkorting af buslinjer er vurderingen, at potentialet er begrænset – både fordi det giver en ulempe for de rejsende, og fordi Letbanen ikke nødvendigvis kan opsuge de ekstra passagerer, f.eks. på strækningen mellem Universitetet og Banegården.

Teknik og Miljø forudsætter, at der etableres en langsigtet økonomisk balance med budgetforhandlingerne for 2022, og at udarbejdelsen af en ny trafikplan til ikrafttræden i 2023 tager afsæt heri. Der bør endvidere være kræfter til at udvikle den kollektive trafik, således at den også er en attraktiv mulighed for borgere i oplandet.

For fuldstændighedens skyld skal Teknik og Miljø gøre opmærksom på, at der frem mod 2023 vil blive opbygget en betydelig gæld i sektoren – i størrelsesordenen 130 mio. kr.

De vigtigste planer

Budgetforliget for 2021 afsatte 20 mio. kr. til udarbejdelse af en række planer ("de vigtigste planer"), herunder indsatsplaner for Stor-Aarhus (med en gennemførsel over syv år), temaplan for erhvervsarealer, lokalplaner i udsatte bydele samt visionsplan for Aarhus Midtby. Det blev forudsat, at Teknik og Miljø kunne foretage intern omprioritering af eksisterende midler for at komme i mål med opgaven.

Teknik og Miljø har vurderet de stillede opgavers omfang. I forhold til Byrådets ambitioner som udtrykt i budgetforlig 2021 vurderes det samlede ressourcekræv umiddelbart at være 71,8 mio. kr. Teknik og Miljø har derfor fundet det derfor nødvendigt at se på ambitionsniveauet for planerne.

Af de planer, der er nævnt i budgetforliget, finansierer Teknik og Miljø udarbejdelse af Visionsplan for Aarhus Midtby ved intern omprioritering.

Side 3 af 7

Af hensyn til at minimere unødvendig brug af ekstern juridisk rådgivning, såvel som interne ressourcer, er det fortsat Teknik og Miljø's anbefaling, at realiseringen af indsatsplanerne gennemføres med så stor frivillighed som mulig.

Dette skal også ses i lyset af Overtaksationskommissionens kendelse af 26. april 2021 som betyder, at prisen for grundvandsbeskyttelse næsten fordobles for vandforbrugerne i Aarhus Kommune ved påbud.

Det er derfor Teknik og Miljø's anbefaling at arbejde med en relativ langsigtet tidshorizont for arbejdet med indsatsplanerne. Herved sikres en højere andel af frivillige aftaler med jordejerne. De er billigere at gennemføre, end hvis man skal gribe til påbud, med hvad deraf kan følge af klager og retssager.

Teknik og Miljø har afsat økonomi svarende til et samlet ressourceforbrug på 8 mio. kr. i perioden 2021-2025. Det er således hensigten at høste erfaringer således at indsatsen kan evalueres i 2024. Det bemærkes dog, at byrådets ønske om en samlet realisering over 7 år dermed ikke vil kunne overholdes.

./ Der bemærkes endvidere, at der hermed *ikke* er sikret midler til arbejdet med indsatsplanlægning efter 2024. Der er vedlagt bilag til denne følgeskrivelse, som nærmere beskriver arbejdet med realisering af indsatsplanerne.

Arbejdet med erhvervstemaplaner og det yderligere arbejde med boligsociale planer m.v. gennemføres indenfor en ramme på hver 6 mio. kr.

Planområdet i øvrigt

Pr. marts 2021 har Teknik og Miljø 137 lokalplaner i lokalporteføljen, hvoraf 81 er under afklaring, 43 under udarbejdelse og resten er under politisk behandling.

Teknik og Miljø oplever således et betydeligt pres på lokalplanområdet i disse år. Der er ønske om stadig flere lokalplaner, og de vedrører ofte områder med mange interessenter, hvilket gør processerne komplekse.

Teknik og Miljø har iværksat en række tiltag for at imødegå dette. "Produktivitetsmålet" er øget, så der skal produceres mindst 35 lokalplaner i 2022. Til sammenligning blev der i 2019 og 2020 afsluttet henholdsvis 18 og 17 lokalplansprocesser.

Lokalplanprocesser er langstrakte, men baggrunden for at ovenstående kan lykkes er en forøgelse af både kapacitet og produktivitet på planområdet.

Således er planafdelingen færd med at udarbejde lokalplaner på baggrund af 43 godkendte plankommissorier. Til sammenligning blev der i 2016, 2017 og 2018 godkendt henholdsvis 17, 31 og 18 plankommissorier.

For at sikre fortsat forøgelse af produktivitet og effektivitet, arbejdes med simple processer, der er et indført et nyt digitalt sagsbehandlingssystem, samt indført ledelsesinformation der skal sikre, at der bruges mindre tid pr. plan. Flere sager gennemføres således som B- eller C sager, og Teknik og Miljø vil i udgangspunktet skrive planerne selv. Herudover er der ansat ekstra medarbejdere for at imødekomme efterspørgslen.

Arbejdet med helhedsplaner, som er omtalt nærmere nedenfor, er også en central forudsætning for at sikre en øget produktivitet på lokalplanområdet.

Som følge af midlertidige bevillinger falder Planområdets budget imidlertid med 6 mio.kr. fra 37 til 31 mio. kr. fra 2021 til 2022 og frem. Tilsvarende falder budgettet til arbejdet med miljø og mobilitet i lokalplanlægningen med 3 mio. kr./år.

Denne ubalance på samlet set op til 9 mio.kr. kan i nogen grad imødegås med interne omprioriteringer i 2022 (hvilket vil have en konsekvens for arbejdet med helhedsplaner jf. nedenfor), men senest fra 2023 er der behov for at finde en ny løsning, idet Teknik og Miljø ellers vil være nødt til at gennemføre en hård opbremsning på området, hvilket vil udfordre både fremdrift og leverancer på området.

Teknik og Miljø imødeser, at det nuværende aktivitetsniveau har en permanent karakter, hvorfor Teknik og Miljø opfordrer til, at det nuværende bevillingsniveau fastholdes på et permanent niveau.

Helhedsplaner

Det er Byrådets målsætning at benytte helhedsplanlægning som et planværktøj til at sikre bedre sammenhæng i plangrundlaget lokalt, og derved også bedre mulighed for at sikre tilstrækkelige arealer til den kommunale service, i højere grad involvere borgerne i en tidlig dialogproces omkring byens udvikling, samt opnå højere kvalitet i byudviklingen igennem en mere tydelig forventningsafstemning med byudviklingsaktører.

En helhedsplan er en plan for et område, der kan arbejde med alt fra arkitektur og fysisk omdannelse til tryghed og beboersammensætning. Helhedsplanerne gør, at visioner og ønsker bliver tænkt sammen, før der laves nye lokalplaner og kommuneplantillæg, der skal fungere som grundlag for den kommende byudvikling. En vellykket helhedsplan letter den efterfølgende udarbejdelse af lokalplaner og kommuneplantillæg.

Arbejdet med helhedsplanlægning sker i henhold til Kommuneplanens rammer, som udpeger vækstakser og nye bysamfund. Derudover udarbejdes helhedsplaner for udsatte boligområder. Aktuelt er der 13 igangværende helhedsplaner i vækstakser, og 3 afventer igangsættelse. Der pågår aktuelt 7 helhedsplaner for udsatte boligområder.

Øvrige helhedsplaner kan igangsættes efter konkrete vurderinger af behovet for helhedsbetragtninger i et bestemt område. Det kan være en type helhedsplan som i højere grad sætter rammer for et eksisterende lokalsamfund og dets sammenhænge. Helhedsplanen for Øgadekvarteret blev godkendt af Byrådet i februar 2021, og er et eksempel på denne type helhedsplanlægning.

Teknik og Miljø arbejder med en række helhedsplaner, bl.a. i Hjortshøj, Banegårdskvarteret, Marienlund, Årslev Fælled, Skæring Nord, Hasle C, Randersvej, Skanderborgvej, Viby Torv og Harlev. Enkelte er på vej til politisk behandling medio 2021, bl.a. Nye og Nørreport. Andre er under forberedelse, mens atter andre er sat i bero, på grund af manglende ressourcer. Blandt de sidste kan nævnes Beder og Viborgvej.

Der opleves stor interesse for helhedsplaner, både politisk og blandt borgerne i kommunen, herunder ønsker om at igangsætte helhedsplanlægning uden for de udpegede områder i Kommuneplanens rammer. På nuværende tidspunkt er der ydret ønsker fra politisk side eller fra borgere om at igangsætte helhedsplanlægning for bl.a. Trøjborg, Latinerkvarteret, Christiansbjerg og Lystrup.

Helhedsplanlægning for disse områder vil skulle afvente færdiggørelsen af andre planer, medmindre der tilføres yderligere ressourcer til helhedsplanlægningsområdet.

Opretholdelsen af nuværende produktionsniveau for helhedsplaner i 2022 kræver et stabilt budget til planlægning jf. ovenfor.

En helhedsplans samlede årlige omkostninger på tværs i Teknik og Miljø anslås til at være ca. 1,5 mio. kr. Hertil kan komme yderligere udgifter ved brug af ekstern bistand.

Byggesagsområdet

Byggesagsområdet oplever samme betydelige pres som lokalplanområdet, med en fortsat stigning i antallet af sager. I 2018 blev der afgjort 4.700 sager. I 2020 var tallet 5.389, svarende til en stigning på 15%, og tendensen fortsætter. I 2020 modtog Teknik og Miljø således 70 procent flere ansøgninger om simple konstruktioner end i 2018.

Det er i perioden 2018 - 2020 lykkedes at nedbringe sagsbehandlingstiderne markant til glæde for byens erhvervsliv og borgere. Aarhus kommune kan på byggesagsområde i dag i høj grad indfri de nationale servicemål på byggesagsområdet og har generelt et højt serviceniveau sammenlignet med de øvrige 6 byer. Det vidner stigende brugertilfredshedsmålinger også om. I april 2021 svarer 88 pct. af vores brugere at de er tilfredse eller meget tilfredse med byggesagsbehandlingen.

Hvis man eksempelvis på etagebyggeri undtager de ca. 9 identificerede "problemsager" gennemføres de resterende byggesager for så vidt angår etagebyggeri (erhverv) med en sagsbehandlingstid på 31 dage (94 % sager overholdelse af de nationale servicemål) mens etageboliger (bolig) gennemføres med en gennemsnitlig på 14 dage og (100 % overholdelse af nationale servicemål).

Området er delvist gebyrfinansieret, så der kommer flere indtægter, i takt med det større antal sager. Men da en række opgaver i forbindelse med byggesagsbehandlingen ikke kan gebyrfinansieres (bl.a. indledende dialog og klagesagsbehandling), opstår der også her en ubalance (i størrelsesordenen 7 mio. kr. i 2022, stigende til 12 mio. kr. i 2024).

Teknik og Miljø finder, at der er behov for at finde en løsning, der sikrer leverancer på et område, der er afgørende for byens fortsatte udvikling og skal opfordre til, at der på byggesagsområdet fra 2022 etableres en budgetmodel, således at også de ikke-finansierede byggesagsopgaver følger udviklingen i antal byggesager.

Indtægtskrav ved fjernelse af p-pladser

Det kan ske, at der nedlægges kommunale parkeringsarealer i forbindelse med byomdannelse o.l. Teknik og Miljø vil anbefale en præcisering af, at man forholder sig til de økonomiske konsekvenser for parkeringsområdet som en del af de konkrete beslutninger om byomdannelse o.l.

Vejdrift

Ved budgetforliget for 2019 konstaterede forligspartierne, at vejvedligeholdelsen, og dermed sikringen af den samlede vejkapital, er udfordret. Det er den fortsat. Der blev peget på forskellige engangsindtægter som mulige håndtag. Indtægterne er ikke realiseret, og ubalancen er der fortsat.

Teknik og Miljø gennemfører i første halvår 2021 en fornyet vurdering af vejenes tilstand. Resultaterne af analysen foreligger inden sommerferien 2021, og forelægges herefter Teknisk Udvalg.

Merudgifter og mindreindtægter som følge af corona

Teknik og Miljø har oplevet tab i 2020, som ikke er fuldt ud dækket af statslige midler eller anden form for compensation. Situationen må forventes at

være den samme i 2021. Medmindre der findes kompensation for merudgifter og tabte indtægter, vil det være nødvendigt at gennemføre besparelser i forhold til leverancer, serviceniveau m.v.

Side 7 af 7

Rottebekæmpelse

Gebyret for rottebekæmpelse opkræves som en andel af ejendomsværdien, i forbindelse med opkrævningen af ejendomsskatterne. Gebyret skal afspejle de faktiske – og stigende - omkostninger til aktiviteterne på området. Det kan i den forbindelse oplyses, at der i 2019 var 7.066 anmeldelser af rotter i Aarhus Kommune. I 2020 var tallet steget til 10.260 (dvs. en stigning på 45%). Der er indarbejdet et gebyr i 2022 på 34,53 kr. pr. mio. kr. ejendomsværdi, mod 26,34 kr. i 2021. Merindtægten er 3,1 mio. kr.

Udmøntning af anlægsforslag fra investeringsplanen

Teknik og Miljø har fremsendt forslag til udmøntning af anlægsmidler i 2024 og 2025. En del af forslagene medfører afledte driftsudgifter. Nogle af de afledte driftsudgifter finansieres via budgetmodeller, men for enkelte forslag er der ikke fundet finansiering af driftsudgifterne. Forklaringerne på den forøgede drift er beskrevet i de fremsendte skemaer vedrørende anlægsinvesteringerne.

Følgende anlægsinvesteringer mangler driftsfinansiering:

Tabel 1: Drift som følge af anlægsinvesteringer, 2022 PL, 1.000 kr.

Anlægsprojekt	2024	2025
Udvidelse af dyrehaven	75	150
Trafikcentral - ITS Smart City	1.500	5.000
Pulje til udmøntning af indsatsområder i Fodgængerstrategien	500	500
Begrønning og klimatilpasning - Hasle Torv	*	*
I alt	2.075	5.650

**Projektet vedrørende 'Begrønning og klimatilpasning – Hasle Torv' vil medføre forøgede driftsudgifter. Niveaueet kan desværre ikke opgøres på nuværende tidspunkt.*

Bünyamin Simsek

/

Henrik Seiding